

Bản án số: 12/2023/HNGĐ-PT

Ngày 31 - 7 - 2023

V/v ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn

NHÂN DA
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BẠC LIÊU

- **Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:**

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Trần Minh Tân

Các Thẩm phán:

Bà Châu Minh Nguyệt

Bà Tăng Trần Quỳnh Phương

- **Thư ký phiên tòa:** Bà Trần Thị Yên - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu.

- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bạc Liêu tham gia phiên tòa:** Bà Trần Thị Ngọc Quyền - Kiểm sát viên.

Trong ngày 31 tháng 7 năm 2023 tại trụ sở tòa án nhân dân tỉnh Bạc Liêu xét xử phúc thẩm công khai vụ án hôn nhân gia đình thụ lý số: 10/2023/TLPT- HNGĐ ngày 07 tháng 6 năm 2023 về việc: “Ly hôn, trA chấp về nuôi con khi ly hôn”.

Do Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 17/2023/HNGĐ-ST ngày 24 tháng 3 năm 2023 của Toà án nhân dân thành phố Bạc Liêu bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 10/2023/QĐ-PT ngày 19 tháng 6 năm 2023 giữa các đương sự:

- **Nguyên đơn:** Chị Tô Mỹ L, sinh năm 1985. (Có mặt)

Địa chỉ: Đường C, khóm B, phường H, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

- **Bị đơn:** A Đỗ Thái L1, sinh năm 1986. (Có mặt)

Địa chỉ: Khóm N, phường B, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

- **Người kháng cáo:** A Đỗ Thái L1, sinh năm 1986.

NỘI DUNG VỤ ÁN

Theo đơn khởi kiện và trong quá trình giải quyết vụ án nguyên đơn chị Tô Mỹ L trình bày:

Về quan hệ hôn nhân: Chị L và A Đỗ Thái L1 tự nguyện chung sống vợ chồng từ năm 2018, có đăng ký kết hôn và được Ủy ban nhân dân phường 7, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu cấp giấy chứng nhận kết hôn vào ngày 02/01/2019. Quá trình chung sống vợ chồng phát sinh nhiều mâu thuẫn do bất đồng về quan điểm sống, A L1 không cho chị qua lại chăm sóc mẹ ruột của chị, nếu chị muốn

sống cùng A L1 thì phải cắt đứt mối quan hệ với nhà mẹ ruột chị. Do nhà chị có hai A em mà người A của chị lại sống cùng cha, còn mẹ sống một mình nên chị phải chăm sóc cho mẹ chị. A L1 không thông cảm cho chị nên vợ chồng chị luôn xảy ra mâu thuẫn, cãi vã và có khi A L1 đến nhà mẹ chị kiểm chuyện và có lời lẽ xúc phạm mẹ chị. Mâu thuẫn hiện nay đã trầm trọng nên cuộc sống hôn nhân không còn hạnh phúc, mục đích hôn nhân không đạt được. Hơn nữa, vợ chồng đã sống ly thân từ tháng 5/2022 đến nay. Nay chị xác định còn tình cảm với A L1, tuy nhiên A L1 đã có quen với một người phụ nữ khác nên chị quyết định xin ly hôn với A L1.

Về con chung: Trong quá trình chung sống chị L và A L1 có 01 (một) con chung tên Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01/6/2019. Khi ly hôn chị L yêu cầu được nuôi cháu Mỹ A (hiện cháu Mỹ A đang sống cùng A L1) và không yêu cầu A L1 cấp dưỡng nuôi con. Chị L cho rằng khi vợ chồng chị ly thân từ tháng 5 năm 2022 đến nay thì chị có thường xuyên về nhà chồng thăm con, nhưng A L1 không cho chị vào nhà thăm con và khi chị mua sữa, quần áo đến cho con thì A L1 lại bỏ vào thùng rác. Việc chị bỏ nhà đi không mang con theo được là do A L1 đánh đập đuổi chị đi và không cho chị mang con theo. Do đó, chị buộc phải để con lại cho A L1 chăm sóc cho đến nay. Tuy nhiên, khoảng thời gian gần đây A L1 cho chị đến thăm con, nhưng chỉ được đứng ngoài cổng nói chuyện với con không cho chị vào nhà và cuối tuần A L1 có cho chị chở con về nhà mẹ chị chơi. Khi nào A L1 có việc đi xa thì A L1 có nhờ chị giữ con giùm vài ngày. Vì A L1 chỉ ở nhà có một mình do cha mẹ A L1 đều đã mất. Hơn nữa, A L1 đi làm thợ sơn xe thu nhập không ổn định. Do đó, A L1 không đủ điều kiện về kinh tế lẫn thời gian để nuôi con, với lại cháu Mỹ A còn nhỏ và là con gái nên rất cần sự chăm sóc của người mẹ. Ngoài ra, A L1 không biết nấu ăn mà chỉ mua thức ăn ngoài cho con, con chị còn nhỏ nên ăn thức ăn ngoài là không tốt cho sức khỏe của con. Ngoài ra, chị ở nhà cùng mẹ ruột chị nên khi chị đi làm thì mẹ ruột chị sẽ đưa rước cháu Mỹ A đi học và chăm sóc bé phụ chị. Chị không yêu cầu A L1 cấp dưỡng nuôi con là do hiện nay chị đã có việc làm và thu nhập ổn định mỗi tháng là hơn 6.000.000 đồng nên đủ điều kiện để nuôi con.

Về tài sản chung, nợ chung: Không có nên chị L không yêu cầu giải quyết.

Bị đơn A Đỗ Thái L1 trình bày:

Về hôn nhân: A L1 thống nhất với ý kiến của chị L về quá trình chung sống vợ chồng từ năm 2018. Hôn nhân tự nguyện, có tổ chức lễ cưới, có đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân Phường 7, thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu vào ngày 02/01/2019. Thời gian đầu vợ chồng chung sống hạnh phúc, nhưng từ tháng 02 năm 2022 thì vợ chồng phát sinh nhiều mâu thuẫn. Nguyên nhân phát sinh mâu thuẫn là do chị L đi làm có tiền thì chỉ biết lo cho cha mẹ ruột chị L không lo gì cho chồng con. A có nhắc nhở chị L nhiều lần, nhưng chị L vẫn không thay đổi. Đến tháng 5 năm 2022 vợ chồng mâu thuẫn gay gắt và A có đánh chị L. Sau đó, chị L bỏ về nhà mẹ ruột ở cho đến nay. Nay A xác định không còn tình cảm gì với chị L nên chị L xin ly hôn với A thì A cũng đồng ý.

Về con chung: A và chị L chung sống có 01 (một) người con chung tên Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01/6/2019. Khi ly hôn A L1 yêu cầu được nuôi con chung và không yêu cầu chị L cấp dưỡng nuôi con. Việc A yêu cầu nuôi con mà không đồng ý giao con cho chị L là do gia đình của chị L không tốt nên việc dạy dỗ con không đảm bảo, con A sẽ hư hỏng nên A không đồng ý giao con cho chị L chăm sóc, nuôi dưỡng. Với lại thu nhập hiện nay của A là 15.000.000 đồng/tháng từ việc sơn xe ô tô nên A đảm bảo đủ điều kiện và thời gian để chăm sóc cháu Mỹ A.

Thời gian gần đây A cho chị L đến thăm con là do cháu Mỹ A khóc đòi mẹ. Vì thương con nên A đồng ý cho chị L chở con về ngoại chơi vào ngày cuối tuần. A thừa nhận hiện nay A chỉ ở có một mình do cha mẹ A đã mất, khi nào A có việc đi xa thì A sẽ nhờ chị L chăm sóc con. Mặc dù A không biết nấu ăn chỉ cho con ăn thức ăn bên ngoài, nhưng cháu Mỹ A vẫn phát triển bình thường không ảnh hưởng gì đến sức khỏe của cháu Mỹ A. Trường hợp Tòa án giải quyết cho chị L nuôi con chung thì A sẽ từ mặt và không nhìn nhận cháu Mỹ A là con.

Về tài sản chung, nợ chung: Không có nên không yêu cầu Tòa án xem xét giải quyết.

Tại Bản án sơ thẩm số 17/2023/HNGĐ-ST ngày 24 tháng 3 năm 2023 Tòa án nhân dân thành phố Bạc Liêu đã xét xử và quyết định như sau:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn chị Tô Mỹ L.

- Về hôn nhân: Xử cho chị Tô Mỹ L ly hôn với A Đỗ Thái L1.

- Về con chung: Buộc A Đỗ Thái L1 giao cháu Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01/6/2019 cho chị Tô Mỹ L trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục. A L1 có quyền và nghĩa vụ thăm con chung không ai được cản trở.

- Về cấp dưỡng: Chị L yêu cầu cấp dưỡng, nên Hội đồng xét xử không đặt ra xem xét.

- Về tài sản chung, nợ chung: Không có nên không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Ngoài ra bản án còn tuyên về án phí; quyền và nghĩa vụ của các đương sự ở giai đoạn thi hành án; quyền và thời hạn kháng cáo.

Ngày 29 tháng 3 năm 2023 bị đơn A Đỗ Thái L1 có đơn kháng cáo với nội dung: Kháng cáo một phần Bản án sơ thẩm số 17/2023/HNGĐ-ST ngày 24/3/2023 của Tòa án nhân dân thành phố Bạc Liêu về quyền nuôi con. A L1 yêu cầu cấp phúc thẩm chấp nhận đơn kháng cáo và yêu cầu được nuôi con.

Tại phiên tòa phúc thẩm, các đương sự không thỏa thuận được với nhau về giải quyết vụ án.

- Chị Tô Mỹ L giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và yêu cầu được quyền nuôi con, vì chị đủ điều kiện nuôi con, cháu Đỗ Mỹ A còn nhỏ và là nữ nên cấp sơ thẩm giao cho chị là phù hợp, yêu cầu cấp phúc thẩm không chấp nhận kháng cáo của A Đỗ Thái L1.

- A Đỗ Thái L1 giữ nguyên nội dung kháng cáo, yêu cầu cấp phúc thẩm giao cháu Đỗ Mỹ A cho A trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, vì A có đủ điều kiện nuôi con, đồng thời cháu Mỹ A sống cùng với A hơn một năm nay và được chăm sóc, nuôi dưỡng tốt. A L1 nộp cho Tòa án tờ đơn yêu cầu và có xác nhận mức thu nhập hàng tháng là 18.000.000 đồng của Cơ sở sửa chữa xe ô tô Dũng Sơn, địa chỉ: Ấp Tân Tạo, thị trấn Châu Hưng, huyện Vĩnh Lợi, tỉnh Bạc Liêu.

- Đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên tòa phát biểu;

Về thủ tục tố tụng: Người tiến hành tố tụng đã tuân theo đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự, người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng các quyền và nghĩa vụ theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về nội dung vụ án: Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự, không chấp nhận kháng cáo của bị đơn A Đỗ Thái L1, giữ nguyên Bản án hôn nhân và gia đình số thẩm số 17/2023/HNGĐ-ST, ngày 24 tháng 3 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án xem xét tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả trA luận tại phiên tòa, ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Kháng cáo của bị đơn A Đỗ Thái L1 hợp lệ nên vụ án được xem xét lại theo thủ tục phúc thẩm.

[2] Về phạm vi xét xử phúc thẩm: Kháng cáo về một phần Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm. Căn cứ Điều 293 Bộ luật Tố tụng Dân sự, Tòa án cấp phúc thẩm xem xét nội dung vụ án có liên quan đến kháng cáo.

[3] Xét kháng cáo của A Đỗ Thái L1: Hội đồng xét xử xét thấy, A L1 yêu cầu cấp phúc thẩm xem xét cho A được trực tiếp nuôi con chung tên Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01 tháng 6 năm 2019 (giới tính nữ), không yêu cầu chị L cấp dưỡng cho con, chị L cũng có nguyện vọng nuôi con chung. Căn cứ vào tài liệu có trong hồ sơ thì chị L có việc làm và thu nhập ổn định (có xác nhận chủ cơ sở và địa phương), còn A Đỗ Thái L1 cung cấp đơn yêu cầu có xác nhận thu nhập hàng tháng của chủ cơ sở xe ô tô, nhưng không có chứng thực của chính quyền địa phương, nên chứng cứ không được chấp nhận.

Tại biên bản xác minh ngày 28 tháng 7 năm 2023, theo bà Lê Thị Cẩm T, sinh năm 1974, địa chỉ: 123, khóm N, phường B, thành phố Bạc Liêu, là người hàng xóm với A L1 xác định: A L1 có nghề nghiệp là thợ sơn xe ô tô ở nhiều địa bàn khác nhau trong thành phố Bạc Liêu, thu nhập bao nhiêu và có đảm bảo điều kiện nuôi con hay không bà không biết. Ngoài ra bà T xác định A L1 đi làm từ sáng đến trưa về, chiều đi làm tiếp đến khoảng 17 giờ về nhà. Buổi sáng khi đi làm A L1 đưa cháu Mỹ A đi học, chiều thì A L1 nhờ chồng bà là ông Nguyễn Văn Bé rước cháu Mỹ A về nhà của bà. Khi A L1 đi làm về thì A L1 qua nhà bà đón cháu Mỹ A về nhà.

Xét thấy A L1 và chị L đều có việc làm, có thu nhập và có yêu cầu được trực tiếp nuôi con chung. Tuy nhiên, cháu Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01/6/2019 mới 49 tháng tuổi và là con gái nên rất cần sự chăm sóc của người mẹ. Hiện chị L hiện đang sinh sống cùng mẹ ruột của chị tại khóm 3, phường 2, thành phố Bạc Liêu, nên khi chị L đi làm thì gửi con cho mẹ chị chăm sóc. Còn đối với A L1 hiện chỉ ở nhà có một mình, khi A L1 đi làm thì đưa cháu đi học, nhưng buổi chiều thì nhờ người hàng xóm đi rước hộ, nên không đảm bảo cuộc sống tốt cho cháu Mỹ A.

[4] Về cấp dưỡng các đương sự không yêu cầu nên không đặt ra xem xét.

[5] Từ nhận định trên, Hội đồng xét xử không có căn cứ chấp nhận kháng cáo của A Đỗ Thái L1. Giữ nguyên Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 17/20203/HNGĐ-ST, ngày 24 tháng 3 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu. Đề nghị của Kiểm sát viên Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bạc Liêu có căn cứ chấp nhận.

[6] Về án phí phúc thẩm: Do kháng cáo không được chấp nhận nên A L1 phải chịu theo tại Điều 148 Bộ luật Tố tụng Dân sự.

[7] Những nội dung khác trong phần quyết định của bản án sơ thẩm được giữ nguyên.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Không chấp nhận kháng cáo của A Đỗ Thái L1.

Giữ nguyên Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 17/20203/HNGĐ-ST, ngày 24 tháng 3 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu.

Áp dụng các Điều 28, 35, 39, 148 và Điều 273 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Áp dụng các Điều 56, 81, 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và gia đình;

Áp dụng Điều 29 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

Tuyên xử: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện xin ly hôn của chị Tô Mỹ L đối với A Đỗ Thái L1.

1. Về quan hệ hôn nhân: Cho chị Tô Mỹ L ly hôn với A Đỗ Thái L1.

2. Về con chung: Giao cháu Đỗ Mỹ A, sinh ngày 01 tháng 6 năm 2019, (giới tính nữ) cho chị Tô Mỹ L trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục. Hiện cháu Đỗ Mỹ A đang chung sống cùng với A Đỗ Thái L1.

Buộc A Đỗ Thái L1 giao cháu Đỗ Mỹ A cho chị Tô Mỹ L trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục.

Sau khi ly hôn, người không trực tiếp nuôi con có quyền, nghĩa vụ thăm nom con mà không ai được cản trở.

Cha, mẹ không trực tiếp nuôi con lạm dụng việc thăm nom con để cản trở hoặc gây ảnh hưởng xấu đến việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con thì người trực tiếp nuôi con có quyền yêu cầu Tòa án hạn chế quyền thăm nom con của người đó. Vì lợi ích của con, thì một hoặc cả hai bên có quyền yêu cầu thay đổi người nuôi con cũng như mức cấp dưỡng.

3. Về án phí:

3.1 Án phí hôn nhân sơ thẩm chị Tô Mỹ L phải chịu 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*). Chị L đã nộp tạm ứng án phí 300.000 đồng theo biên lai thu số 0008332 ngày 18/01/2023 tại Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Bạc Liêu chuyển thu án phí.

3.2 Án phí Hôn nhân và gia đình phúc thẩm: A Đỗ Thái L1 phải chịu 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*). A L1 đã nộp tiền tạm ứng án phí 300.000 đồng theo biên lai thu số 0008546 ngày 30 tháng 3 năm 2023 tại Chi cục thi hành án dân sự thành phố Bạc Liêu, tỉnh Bạc Liêu chuyển thu án phí.

Bản án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự, thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TANDCC tại Tp. Hồ Chí Minh;
- VKSND tỉnh Bạc Liêu;
- TAND thành phố Bạc Liêu;
- CCTHADS thành phố Bạc Liêu;
- Các đương sự;
- Lưu HS, Tổ HCTP.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Trần Minh Tân